

ئىۋارەى رەنگ مۆر

ئازاد پىنجوئىنى
(سلىمانى)

ئەو پىاۋەى كە بەناۋ چىپى گەلا و گولەكاندا دەھات و دەچوۋ، گولئىكى مۆرى بەدەستەۋە بوۋ، تەنانەت دلئىشى نەدەھات بۆ جارىكەش بىت بۆنى بكا، چاۋى بە ھەر چۈاردەۋرى باخچەكەدا دەجوۋلاند، تا كۆتايى دارەرەرىكى بەرز دەپۆشت و سەيرىكى دوا چلى دارەكەى دەكرد .
- بالا جوانەكەى لە دىدى منەۋە لە بالاي ئەم ەرەرە دەچىت، گەردن بەرز و پىكپۆش، زۆرم خۆش دەۋى .

ئەمەى وت و دووبارە بۆ ئەو سەرى باخچەكە گەپايەۋە، بەلام لەم سەرەۋە بە تەنىشتى زۆر گولئى تازە پشكووتودا تىپەپى، چونكە دەىگوت ئەۋەى من چاۋەپى دەكەم، زۆر شەيداي خونچەى گولە .

پىاۋەكە زۆر دلخۆش بوۋ، بە وردى سەيرى ھەموو ئەو گولانەى دەكرد، دواچار چاۋى بە كورسىيەكاندا گىپا، تا بزائى كامەيان بۆ دانىشتنى ئەو ژوانە گونجاۋە كە بىپارە لەو ئىۋارەىدا ساز بكرىت، كورسىيەكى لەلای پاستى پەرزىنەكان بىنى كە لە پشستىيەۋە دوو دار پۆبىانى بالا مام ناۋەند ھەبوۋن، چلە بارىكەلەكانيان، كە ھەزاران گەلايان گرتبۋوۋە خۆيان، سەريان بەسەر كورسىيەكەدا شۆپكردبۋوۋە .

لە دلئى خۆيدا گوتى: ئىرە زۆر باشە، كەسش نامان بىنى، ھەر كە گەىشت بە پىزەۋە لىرە دايدەنىشىتم، سەرەتاش ئەم گولە مۆرەى پىشكەش دەكەم .

تۆقرەى لى بېرەۋام، بەردەۋام بۆ ئەۋ تەكسىيانەى دەپۋانى كە بە شەقامەكەدا دەھاتن و دەچوون، لەۋە دەترسا بېتە ناۋ باخەكە و ئەم فرىاي پېشۋازى لى كىردنى نەكەۋى.

ھەر لەسەر ئەۋ كورسىيە لىنى دانىشت، بە دەستى بە ھىۋاشى گولە مۆرەكەى دەخولاندىۋە، دەترسا تا ئەۋ كاتەى دەيداتى پەپەكانى ھەلنەۋەرىت.

كەۋتە قسەكردن بۆ گولەمۆرەكە:

- تۆ شايد بە، ھەرگىز ۋەك جاران دلم ناشكىنرى، چونكە ئىستا خاۋەنى جوانترىن دلى دنىام.

(پوى كىرە ئاسمان)

- خودا باشتىن ۋەستاي گەردۋونە لە دوۋبارە بەيەكەۋە لكاندى پارچەكانى دلم لەسەر زەۋى، ئەۋەتا باشتىن ئەۋىنى بۆ ناردۋوم كە لە ھەناۋىدا سۆز و ۋەفا و مېھرىبانى بۆ ئەۋ دلم دروست كىردۋە، ھەموو ئەۋ وشانەى كە جاران لەبىرمدا يەخسىر كىرابوون، ئىستا ھەموۋىيان بە ھۆكارى ئەۋ ژنە گەپنرانەۋە بۆ ناۋ ئاۋەزم، كەۋاتە لەمەۋدوا دەتوانم بېخەمە سەر پەراۋىكى سى و بەبى ترس چىرۆكى ئەۋىنى لى سازىكەم.

جار ناجارىك چلى دوۋ دارەكەى بەرز دەكردەۋە و سەيرىكى دەروازەى باخچەكەى دەكرد، تا بزائى ئەۋەى بەدل چاۋەپى دەكات دەرنەكەۋتۋە، ھەرواش گولەكەى بە دەستى دەخولاندىۋە و لە قسەى ناۋدلى بۆ گولەكە بەردەۋام دەۋو.

- عىشق ژيانە، ئەۋانەى پەيرەۋى دەكەن دەبنە باران، كەۋايە سروشت بۆ ئەۋانە. سەيرى چەند پەلەھەۋرى كىرد، تەكەك باران كەۋتە سەرگولە مۆرەكە.

تۆر خۇشحال بوو، پەنجە توتەى بە ھىۋاشى بۆ پەپى گولەكە برد و تەكەى بارانەكەى بە پەپەكانىدا بلوكىردەۋە، ۋەك چۆن كاتىك باران دەكەۋتە سەر پوخسارى ئەۋ ژنە، ھەر بەۋ جۆرە بەۋ پەنجەيەى تەكەكانى بەسەر گۆنايدا بلو دەكردەۋە.

ھەستا و بەدەم پۇشتنەۋە بە لىۋارى پەرزىنەكەدا تا پەرزىنى دەرگا كە پۇشت و ملكى بۆ ئەم لا و ئەۋ لاي شەقامەكە بەرزكردەۋە و دوۋبارە گەپاۋە پارەۋەكە و قسەى بۆ درەخت و گولەكانى ناۋ باخچەكە دەكرد.

- جاران كە ئەۋم نەناسىبوۋ ئاۋات و ھىۋاكانم تەرمىك بوون بە چاۋى خۆم دەمبىنى چۆن لەبەر دەمىدا پاكشاپوون، ھەموو ئىۋارانىك ھەلم دەگرتن و لە سوۋچىكى ۋەھمىدا بۆ بەيانىيەكى خەم و خەفەتاۋى تازە لەدايك بووم دادەنان. بۆ گولەكان دانەۋىيەۋە:

- گولە جوانەكان بە پېچەۋانەى ئىۋەۋە كە سەردەردەكەن و بالآ دەكەن، من دەچووم بە ناخى زەۋىدا و دەپوۋكامەۋە. ھەستا و چاۋى بىيە تەۋاۋى باخەكە.

- ئەى باخ، دلنباۋە، تەنانەت جوانى ئىۋەشم لەياد كىردبوو، كەچى ئىستا بەھۋى ئەم ئەۋىنەمەۋە ھىۋا و ئاۋاتەكانم بوونەتە پەلە ھەۋرىكى چەرموۋ بەسەر سەرمەۋە، بۆ ھەر جىگايەك بچم بە دوامەۋەن و بارانىشيان پىيە، ئەۋەتا بە تۆى باخىش ئاشنا بوومەۋە، چونكە ئەۋ ژنەى من خۇشم دەۋى لە سروشت بوونىدا دايكى ھەموو سروشتە.

كات زياتر بەرەۋ ئاۋابوون دەپۋات، خۆى و گولە مۆرەكە و باخەكە لە چاۋەپۋانىدان. بەگولە مۆرەكەى وت: - نەكەى زویر و سىس بىت.

نه بادا خاتوون لیت زویر بیت، تۆش وهک من چاوه پیکه هردیت، تهنانهت غزه بيش بياريت خاتوون پئی گوتووم دیم، خواردنیش دینیت که هیچ نه خۆم، چونکه په لپینه ی بۆ لیناوم، نه وهشی پئی گوتووم که په لپینه باشتین گیایه بۆ زۆریه ی نه خۆشییه کان، مادام هه وایه کی سارد و نسرم له و باخچه دا هه یه، بۆ گهرم کردنه وه ی هه ناو زۆر باشه .

- ئای خویه گیان ئه و چ ژنیکه ئا له م زه مه نه دا، ئاوا باش و عیشق په رسته .

له م قسانه دا بوو، ژنه له شووره ی باخچه که وه ده رکه وت، به هاتنی بۆ ناو ده روزه ی باخچه که بووه تیکه له یه ک له ته وای گول و گه لاکان، بیجگه له وه ی جلوه رگیک سهرنجراکیش و ئال و والای له به رکردبوو، زۆر به نهرمی به ناو پاره وای گوله کانداهه ناگای ده نا، پیاوه که به ره و پیری پۆشت، تا له نامیزی بگری و دهسته ناسکه کانی بگریت و به رپزه وه له سهر کورسییه که دای بنی . ته وای پاره وای باخچه که ی ته ی کرد، ته نیا هه ستردن به هه ناسه کانی و بینینی مه نه لیک په لپینه، نه بیت که به سه رپۆشیکی مۆر پیچا بوویه وه له ته نیشتی گوله کان دانرابوو، ملوانکه په مه ییه که ی گه ردنیشی بینی خۆی له قه دی دار سنه و به ریک ئالاندبوو که به سه رنجدان له داره که، ده تگوت گه رده به رزه که یه تی .

ناو باخچه که زۆر گه پ، هه ناسه ی توند بوو بوو .
- سویند به یه زدان ئیسته به و چاوانه ی خۆم بینیم هاته ناو باخچه که، ئاخه ئه وه شته کانیه تی، ئه ی خۆی کوا .

ئه مه ی گوت و ماخولانی تیکه وت، سۆراخی ده کرد و چاوی ده گپرا، تهنانهت سه ری ده برده ناوه وه ی په رزینه کانیش، نه بادا خوانه کرده پئی هه لخرابئی و که وتبیته ناو ئه و دپک و داله وه .

خوپه و هاژه ی ئاو و دهنگی بلبل و نه غمه ی به سۆزی گۆرانی به لینی ئه ویندارانه هاته به رگویی، به ناو باخچه که دا ده هات و ده چوو تا بزانی له کام پشتی داریکه وه ژنه بۆ شوخی کردن خۆی هه شارداوه و گۆرانی ده چریت، ئاخه ره رکات گوپی له دهنگی بوو بیت، هه ر به و سۆز و ئاوازه، که جارجاره به دهنگه خۆشه که ی یه ک دوو کۆپله گۆرانی بۆ گوتوه و چه شنی هاژه ی ئاو و دهنگی بلبل قسه کانی گه یشتوه ته ناخی ئه م پیاوه .

- ئای گیانه که م خۆ تۆ ئیسته هاتیه ناو باخچه که وه بۆ دیار نیت .

وهک دیوانه یه ک کونوقوژینی باخچه که گه پ، تهنانهت چه ند جاریک چوو ده ره وه ی باخچه و بی ئاکام بوو ده گه پاره وه .
باخچه که پهنگی تاریک و پوونی گرتوه .

دوو یاره گوپی له دهنگی سه رته ی با و هاژه ی گه لاکان بوو، کاتیک با لپی ده دان و ده یخسته سه ر زه وییه که و دهنگی پۆیشتنی پئییه کانی ئه و ژنه ی ده هاته وه یاد که به سه ر گه لاکه و تووه کانی پاره وه که دا به نهرمی هه ناگای ده نا، راستییه که ی هه موو ئه مانه میشکیان داگیر کردبوو، که چی نه ی دۆزییه وه .

هه ناگای به ره و داره ره ره به رزه که نا، به نیاز بوو بچیته سه ر دواچلی تا له و به رزییه وه بۆی بگه پ، له وانیه له ناو کۆلانه کانداهه رچاوی بکه وئ، زۆریش ده ترسا، چونکه هه رگیز نه یو پراوه له ژیانیدا بۆ جاریکیش بیت به سه ر داردا سه رکه وئ .

به خۆی گوت: به لام عیشق ترس نانا س .
هیزی دایه خۆی، هه ر ئه وه نده ی بلپی یه ک و دوو سمۆره ئاسا به سه رداره که دا سه رکه وت .
چوو دوا چلی داره ره ره که چه ند جاریک

چاوه‌کانی هه‌لگۆفی و کردنییه‌وه، پاستییه‌که‌ی ده‌شترسا، چونکه‌یه‌که‌م جاریه‌تی و له‌سه‌ر دواچلایش بی.

به‌لام زۆر دلخۆش بوو ترسی په‌ویییه‌وه:
- وای ته‌واوی ئاسمان و شار یه‌ک پارچه بوونه‌ته‌ په‌نگ و پوخسار و بالایی ئه‌و، که‌وايه ئه‌م ژنه‌ مرۆف نییه‌ فریشته‌یه، بۆیه‌ لیم ون بووه.

سه‌یری ناو باخه‌که‌ی کرد، باخه‌که‌ یه‌ک پارچه‌ بووییوه‌ چاوه‌ زه‌ردباوه‌کانی، ئه‌وه‌نده دلخۆش بوو، دلی خه‌ریک بوو ده‌وه‌ستا، له‌سه‌ر چلی داره‌که‌ ده‌ستی کرد به‌ سه‌ما کردن، ئه‌وه‌نده سه‌مای کرد که‌وته‌ خواره‌وه و گیانی به‌ر کورسییه‌کی ته‌خته‌ی باخچه‌که‌ که‌وت و له‌ هۆشی خۆی چوو، به‌لام ئه‌و گۆله‌ مۆره‌ی ده‌ستی هه‌ر له‌ناو ده‌ستیدا مابوووه‌ و توند گرتبوی.

هه‌مان ئیواره‌ به‌لام دواي چه‌ندان ساڵ.
له‌سه‌ر هه‌مان ئه‌و کورسییه‌ له‌گه‌ڵ ئه‌و ژنه‌دا دانیشتوووه‌ و ژنه‌که‌ به‌سۆزه‌وه‌ په‌لپینه‌ ده‌کات به‌ده‌مییه‌وه، جارجاره‌ به‌ ده‌سته‌سپرێک ده‌می بۆ ده‌سپرێ، چونکه‌ به‌هۆی که‌وتنه‌ خواره‌وه‌که‌وه له‌سه‌ر عه‌ره‌بانیه‌ و ئیفلج بووه.

به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی پر له‌ هیواوه‌ به‌ ژنه‌که‌ی گوت چاوه‌کانت بنووقینه‌ ده‌مه‌وئ شتیکت پئ بده‌م. ژنه‌که‌ وای کرد، پیاوه‌که‌ به‌ زه‌حمه‌ت خۆی که‌یانده‌ چلی گۆله‌کان گۆلێکی مۆری لی کرده‌وه‌ و به‌ سۆزه‌وه‌ دای به‌ ژنه‌که‌، له‌ چاوه‌کانیشیییه‌وه‌ هه‌م ژنه‌که‌ و هه‌م باخچه‌که‌ش په‌نگی مۆریان له‌خۆ گرتبوو، هه‌ردووک پووگه‌ش له‌ شووره‌ی باخچه‌که‌وه‌ تپه‌پین، له‌نیو نوقمی تاریکیدا ته‌نیا گۆیمان له‌ قاقای پیکه‌نینیان ده‌بوو.